

JAARVERSLAG 2014

MEI 2015

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van de Autoriteit Diergeneesmiddelen, SDa, over het jaar 2014. In dit jaarverslag treft u naast de financiële verantwoording over 2014 en de bijbehorende accountantsverklaring ook een korte samenvatting van de activiteiten van de SDa in 2014 aan.

Mocht u naar aanleiding van dit jaarverslag 2014 vragen, opmerkingen of suggesties hebben, neem dan contact met de SDa op via 088 - 0307 222. Wij staan u graag te woord.

Namens het SDa-bestuur,

Drs. F.J.M. Werner
Voorzitter

DE AUTORITEIT DIERGENEESMIDDELEN | SDa

Inleiding

De Autoriteit Diergeneesmiddelen is een onafhankelijke organisatie, opgericht om bij te dragen aan een verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen in de Nederlandse dierhouderij. De SDa richt zich thans op een verantwoord gebruik van antibiotica omdat resistentie tegen antibiotica ook een bedreiging voor de volksgezondheid vormt.

De Autoriteit Diergeneesmiddelen streeft naar verantwoord antibioticagebruik met in achtneming van de borging van het dierwelzijn.

De dierhouders en dierenartsen in de kalver-, pluimvee-, rundvee- en varkenshouderij zetten zich actief in om tot een verantwoord gebruik van antibiotica te komen. De ministers van Landbouw, Natuur en Visserij en van Volksgezondheid en Welzijn en Sport stelden in 2010 reductiepercentages vast van 20% in 2011 en 50% in 2013, ten opzichte van het referentiejaar 2009 voor het totale antibioticumgebruik. Daarnaast werd een kwalitatieve verbetering van het antibioticumgebruik voorgestaan door het gebruik van voor de volksgezondheid kritische middelen aan strenge voorwaarden te verbinden.

De SDa maakt het antibioticumgebruik in de Nederlandse dierhouderij transparant. De SDa ontvangt van de gegevensbeheerders van de diersectoren de gegevens met betrekking tot het voorschrijfpatroon van dierenartsen en het antibioticumgebruik door veehouders en analyseert deze. De SDa stelt per diersector en bedrijfstype benchmarkwaarden vast voor antibioticumgebruik in het algemeen en voor het gebruik van middelen die kritisch zijn voor de humane geneeskunde in het bijzonder.

Het voorschrijfpatroon en antibioticagebruik op dierhouderijen wordt vanuit resp. de Stichting Geborgde Dierenartsen en het ketenkwaliteitssysteem van de dierhouderijen getoetst aan de hand van de door het SDa-expertpanel gestelde benchmarkwaarden. Deze kwaliteitssystemen spreken zelf hun dierhouders/dierenartsen aan. De SDa beoordeelt of de aanpak van de diersectoren en dierenartsen er toe leidt dat het merendeel van de bedrijven op termijn een antibioticumgebruik heeft dat onder de streefwaarde ligt. De NVWA krijgt van de diersectoren de gegevens van die dierhouderijen die zich bij drie opeenvolgende metingen in het door de SDa beschreven actiegebied bevinden.

1. De voorschrijfgeregels van antibiotica van meer dan 40.000 dierhouderijen zijn geanalyseerd

Het SDA-expertpanel rapporteerde aanvankelijk het antibioticagebruik op kalver-, pluimvee- en varkensbedrijven. Nadat daar in 2013 het gebruik op rundveebedrijven aan werd toegevoegd, werden dit jaar ook de kalkoenen meegenomen, waardoor nu het antibioticagebruik van meer dan 40.000 Nederlandse dierhouders in kaart is gebracht. De dierhouder kent zijn gebruiksniveau, weet of dit in het streef-, signalerings- of actiegebied valt en de mate waarin eventueel nog derde keuze antibiotica worden ingezet. Gezien de succesvolle reductie na drie jaar benchmarken kan geconcludeerd worden dat de benchmark zijn werk doet.

2. Het benchmarken van het voorschrijfpatroon van dierenartsen

In 2014 bleken de randvoorwaarden voor het benchmarken van dierenartsen naar tevredenheid te zijn ingevuld. De SDA heeft in haar rapport 'De Veterinaire Benchmarkindicator (VBI): naar een transparant en verantwoord voorschrijfpatroon van antibiotica in de veterinaire praktijk' van maart 2014 de benchmarkwaarden voor het voorschrijfpatroon van dierenartsen geformuleerd.

Het SDA-expertpanel heeft voor het benchmarken van dierenartsen gekozen voor een systematiek die aansluit op de systematiek van benchmarkindicatoren voor dierhouders. De indicator voor de dierenarts wordt bepaald door de dierdagdoseringen van alle bedrijven waar hij/zij verantwoordelijk voor is. Dit voorschrijfpatroon is in eerste instantie diersoortgericht geanalyseerd.

De Stichting Geborgde Dierenarts (SGD) heeft in 2014 stappen gezet om de VBI in haar regelgeving te kunnen opnemen en te koppelen aan een verbetertraject. Dierenartsen kunnen nu hun eigen voorschrijfpatroon vergelijken met die van collega's.

3. Antibioticagebruik in niet gemonitorde diersectoren

Uit het SDa-rapport “Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2013” (versie september 2014) blijkt dat de verkoop van veterinaire antibiotica is gedaald. Het SDa-expertpanel heeft de verschillen in antibioticagebruik op basis van gebruiksgegevens (afleverregels) en verkoopcijfers nader onderzocht. De conclusie van deze analyse was dat de verschillen voor een belangrijk deel verklaard kunnen worden door verkochte antibiotica die gebruikt worden in de niet-gemonitorde diersectoren (konijnen, geiten, gezelschapsdieren en paard), voorraadvorming en veranderingen in de omvang van voorraden. De antibiotica van kritisch belang voor de volksgezondheid vielen bij deze vergelijking op: het gebruik van 3^e en 4^e generatie cefalosporines kon slechts voor circa 10% worden herleid naar het gebruik in de vier gemonitorde dierlijke productiesectoren. Voor fluorochinolonen gold dat deze middelen voor circa 45% van de massa niet konden worden teruggevoerd tot de diersectoren waarvan afleverregels zijn verkregen. Het SDa-expertpanel pleitte er daarom voor om ook het antibioticagebruik in kaart te brengen van deze (nog) niet-(continu) gemonitorde diersoorten.

Voor de continue monitoring van antibioticumgebruik bij een bepaalde diersoort is een centraal registratiesysteem van het antibioticumgebruik nodig dat deze informatie voor de SDa op sectoraal niveau ontsluit. De ontwikkeling van een dergelijk systeem is tijdrovend, arbeidsintensief en kostbaar en de kosten en benodigde inspanningen zullen niet voor elke sector opwegen tegen de meerwaarde van continue monitoring.

Inmiddels heeft de SDa overleg gehad met vertegenwoordigers van de konijnensector over de invulling van de randvoorwaarden voor de continue monitoring van het antibioticumgebruik door de SDa. Voor meer transparantie van het antibioticagebruik in de gezelschapsdierensector heeft de SDa een onderzoeksvorstel geschreven voor de uitvoering van een survey en hiervoor is subsidie aangevraagd.

4. De kwaliteitssystemen spreken zelf hun dierhouders aan op antibioticumgebruik

Per 1 januari 2013 is binnen - de kwaliteitssystemen van de - diersectoren regelgeving voor verbetertrajecten in gegaan. De SDa heeft van alle diersectoren de verbetertrajecten kunnen inzien en geconstateerd dat deze bij goed naleven leiden tot minder en verantwoord antibioticumgebruik. Bij de verbeteringstrajecten wordt vooral ingezet op aanvullende maatregelen in het bedrijfsgezondheidsplan (BGP) dat de dierhouder samen met zijn dierenarts opstelt. Aan de hand van het BGP kijken de private instanties of de dierhouder tot actie overgaat om het antibioticumniveau terug te dringen. Vervolgens controleren ze periodiek of het antibioticumgebruik inderdaad terugloopt en worden de verbeterpunten geëvalueerd.

In 2014 heeft de SDa navraag gedaan bij sectoren over het verloop van de verbetertrajecten. Daaruit kon zij opmaken dat sectoren conform de afspraken dierhouders buiten het streef- of signaleringsgebied hebben aangeschreven om hen te wijzen op te nemen maatregelen.

5. Kwaliteit van gegevensbestanden: focus lag in 2014 op de aanpassingen van de PMS-en en de voorbereiding van een audit.

KPMG rapporteerde in 2013 dat de verschillende praktijkmanagementsystemen (PMS-en) die in de dierenartsenpraktijk worden gebruikt, in eerste instantie niet ontwikkeld zijn met ketenregistratie als doel. Dit vormt weliswaar voor de dierenarts geen functionele beperking voor de registratie van aflevergegevens, maar veroorzaakt wel kwetsbaarheden. De SDa heeft betrokken partijen, met name de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), de tijd geboden om de nodige verbeteringen geregeld te krijgen. Vervolgtraject verbeteren registratieproces in de dierenartspraktijken.

De KNMvD heeft de SDa laten weten dat zij in haar richtlijn 'Verslaglegging' een paragraaf toegevoegd heeft over de registratie van diergeneesmiddelen in de daarvoor bestemde centrale gegevensbestanden. Gelijktijdig zijn afspraken gemaakt met de PMS-leveranciers om te komen tot aanpassingen en harmonisatie van de bestaande PMS-en.

Het toezicht op de kwaliteit van de gebruiksgegevens is een van de kerntaken van de SDa. De SDa heeft KPMG gevraagd eind 2014 te starten met een audit ten einde vast te kunnen stellen of de registratieprocessen over de gehele keten aan de vereisten voldoen.

6. Transparantie in wijze van berekeningen dierdagdoseringen vergroot

De diersectoren maken graag gebruik van de meest recente versie van de SDa-algemene doseringslijst uit de SDa-Diergeneesmiddelenstandaard (DG-standaard). Zij ontvangen daarom van de SDa regelmatig een update van deze tabel, zodat zij deze gegevens kunnen gebruiken voor het berekenen van die dierdagdoseringen voor de bedrijven. Het ontwikkelen van de web applicatie bleek meer voeten in aarde dan verwacht, maar bevindt zich in de afrondende fase.

Sleutelorganisaties ontvangen de meeste recente versie van de doseringstabel rechtstreeks van de SDa. Voor derden is de tabel opvraagbaar bij de SDa, of een voorbeeld ter inzage beschikbaar op de website van de SDa: www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl. Daar vindt men ook de standard operating procedures (SOP) voor de DG-standaard en het berekenen van de dierdagdoseringen voor de dierhouderijen.

Uniformiteit rekenmethode diersoorten

Het expertpanel van de SDa heeft met de verschillende diersectoren overleg gevoerd over de berekeningswijze van het gebruik van antibiotica op bedrijfsniveau. De verschillende diersectoren hebben sinds de introductie van het benchmarken wensen kenbaar gemaakt voor bijstelling van de systematiek om bijvoorbeeld beter recht te doen aan productiecycli en om verstoring in de berekende dierdagdoseringen door variatie in de samenstelling van de dierpopulatie te verminderen. Maar ook het SDa-expertpanel wilde op onderdelen tot bijstelling komen om geconstateerde problemen bij de interpretatie van gegevens op te lossen en bijvoorbeeld het gebruik bij bepaalde diercategorieën (jongere dieren) beter zichtbaar te maken. Dit heeft tot een serie gezamenlijk overleggen geleid met de verschillende diersectoren. In de meeste gevallen hebben de overleggen tot aanpassingen geleid die in de loop van 2015 geïmplementeerd worden. Voor een aantal sectoren vindt nog een technische uitwerking plaats, maar zijn de intenties inmiddels duidelijk.

'Defined Daily Dose Animal' per farm per year (DDDA_F) en National DDDA_{NAT}

Het SDa-expertpanel heeft met ingang van 2014 in haar rapporten het Nederlandse begrip 'dagdoseringen per dierjaar (DDD/J) vervangen door de term DDDA_F: "Defined Daily Dose Animal" per farm per year om beter aan te sluiten op de internationale terminologie. Ook hanteert het SDa-expertpanel in de rapportage over het antibioticagebruik in 2013 het begrip DDDA_{NAT} "Defined Daily Dose Animal" National, dat het gebruik van antibiotica in een

complete sector weergeeft. Deze maat wordt gehanteerd in verband met de internationale vergelijkbaarheid. De $DDDA_{NAT}$ is het gewogen (naar het aantal kilogrammen dier op een bedrijf) gemiddelde van de $DDDA_F$. Deze terminologie zal in een nieuwe versie van de SOP 'Berekening van de DDDA voor antimicrobiële middelen door de Autoriteit Diergeneesmiddelen voor de rundvee-, vleeskalver-, varkens- en pluimveesector' worden opgenomen.

7. Gevolgen opheffen Productschappen

De aanloop naar de opheffing van de Productschappen was ook voor de SDa een uitdagende periode, maar in goed overleg met de sleutelorganisaties kan haar werk worden gecontinueerd. De SDa behoudt haar onafhankelijke positie en de huidige structuur met een Raad van Advies bestaande uit de voorzitters van de verschillende ABRES-werkgroepen. De relatie met de KNMvD is door de opheffing van de Productschappen niet veranderd.

De aanpak van het antibioticumgebruik in dierhouderij wordt voortaan door de diverse branche- en productieorganisaties zelf uitgevoerd. De bestaande databanken (die er al waren), worden voortgezet al dan niet onder de vlag van deze branche- of productieorganisaties. Deze databanken kunnen vervolgens de nodige gegevens verstrekken aan de SDa. De formalisering van deze gegevensverstrekking is zo goed als rond. Naast de uitwisseling van gegevens met de SDa, hebben de databanken ook de afspraak van de Productschappen overgenomen om structurele veelgebruikers van antibiotica door te geven aan de NVWA.

8. Communicatie van bevindingen aan overheid, sectoren en samenleving

a. De SDa heeft in 2014 een aantal publicaties verzorgd, te weten:

- 'De Veterinaire Benchmarkindicator (VBI): naar een transparant en verantwoord voorschrijfpatroon van antibiotica in de veterinaire praktijk', SDa-rapport; maart 2014.
- Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2013 Trends, benchmarken bedrijven en dierenartsen, juni 2014, inclusief Engelse vertaling: Usage of antibiotics in Livestock in the Netherlands in 2013.
- Omdat de SDa de Nederlandse aanpak van het analyseren en beschrijven van voorschrijfpatronen van dierenartsen ook internationaal wil delen, heeft zij ook een Engelse publicatie hierover uitgebracht. Voor het volledig begrip van de materialen en methoden van deze VBI, is aan deze publicatie enige achtergrondinformatie over de Nederlandse aanpak van verantwoord antibioticagebruik toegevoegd.
- Diverse edities van SDa-Signaal, de digitale nieuwsbrief van de SDa.

Ook is de SDa leverancier van verkoop en gebruiksgegevens van antibiotica voor het MARAN-rapport.

Net als voorgaande jaren is de SDa in 2014 weer veelvuldig aanwezig geweest bij bijeenkomsten voor dierhouders, dierenartsen en andere erfbetreders om haar boodschap uit te dragen.

b. Het SDa-expertpanel heeft de volgende wetenschappelijk artikelen voor publicatie in voorbereiding/gesubmit:

- Influence of applying different units of measurement on reporting antimicrobial 5 consumption data for pig farms.
- Pharmacokinetics of cephalosporin antimicrobials and allometric scaling in foodproducing and companion animals.
- VBI Antimicrobial prescription patterns of veterinarians: introduction of a benchmarking approach.

c. Internationale dimensie

Twee leden van het SDa-expertpanel zijn lid van het European Surveillance Veterinary Antimicrobial Consumption en bewerkstelligen daar de afstemming over de gebruikte rekenmethodiek voor het gebruik van antibiotica op dierhouderijen met de andere Europese landen.

Zowel de leden van het panel als de directeur zijn voor diverse internationale bijeenkomsten uitgenodigd om 'The Dutch Method' voor antibioticareductie in de dierhouder te belichten.

Een overzicht van alle bijeenkomsten is online zichtbaar via:

<http://www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl/nl/agenda>

*Bijeenkomst van internationale experts gekoppeld aan SDa symposium
Utrecht 28 maart 2014.*

De dag na het SDa symposium en het uitreiken van de onderscheiding aan Prof. dr. J. Mevius heeft het SDa-expertpanel nog een bijeenkomst gehouden met een aantal internationale experts (Denemarken, Noorwegen, ESVAC EMA). Het belangrijkste gespreksthema was de berekening van de dierdagdoseringen en verschillen in systematiek tussen landen. Een belangrijk doel van de vergadering was om a) de deskundigen in andere landen een indruk te geven van de laatste methodologische ontwikkelingen in Nederland omtrent berekeningswijze van antibioticagebruik en benchmarking bedrijven en b) informatie te verkrijgen over ontwikkelingen in het buitenland en in het bijzonder op Europees niveau. Duidelijk is dat op dit moment Nederland een leidende rol heeft voor zover het om methodologische aspecten gaat van berekening en beoordeling van het antibioticagebruik. Tegelijkertijd vinden in meerdere Europese landen, waaronder België, ontwikkelingen plaats, en worden ten dele andere benaderingen ontwikkeld, die het panel in de eigen benadering kan gebruiken. De visie vanuit ESVAC op toekomstige ontwikkelingen rond Europese monitoring op sectorniveau is niet geheel duidelijk en consistent. Het is nog niet uit te sluiten dat ontwikkelingen op EU niveau niet conform zijn met op nationaal niveau uitgewerkte benaderingen. Het is zaak hier een vinger aan de pols te houden. Het zou onwenselijk zijn als Europese ontwikkelingen niet passen in op nationaal niveau uitgewerkte benaderingen. De insteek van het expertpanel is waar mogelijk met publicaties over methodologische aspecten voor zover mogelijk processen te beïnvloeden.

Bijeenkomst internationale experts gekoppeld aan het Derde Internationaal congres antibioticagebruik Tropeninstituut, Amsterdam - 29 september t/m 1 oktober.

Deze bijeenkomst was een voortzetting van de meeting van 28 maart jl. Er waren vertegenwoordigers van een groter aantal Europese landen aanwezig (België, Duitsland, Denemarken, Zweden, Zwitserland, Frankrijk) en een vertegenwoordiging vanuit ESVAC EMA London, UK. De stand van zaken bleek nog steeds heel duidelijk te verschillen per land. Vanuit de verschillende landen bestaat een grote behoefte om tot uniforme benaderingen te komen. Tijdens de vergadering nam de ESVAC vertegenwoordiging geen duidelijk initiatief om hier een coördinerende rol te spelen, maar toegezegd werd dat dit binnen ESVAC zal worden besproken.

d. Antibiotic Awareness Day 2014

Het European Centre for Disease Prevention and Control heeft 18 november uitgeroepen tot Antibiotic Awareness day. Op 18 november 2014 heeft de SDA daarom deelgenomen aan het symposium 'Nederland en AMR: klaar voor de toekomst?' dat plaatsvond in het kader van deze Europese Dag. De genodigden voor dit symposium waren zorgprofessionals op humaan, veterinair, farmaceutisch en tandheelkundig gebied, wetenschappers én beleidsmakers. Het doel van het symposium was om de problematiek van antimicrobiële resistentie vanuit verschillende invalshoeken te belichten en zo kennis uit te wisselen tussen de aanwezige zorgprofessional. RIVM/Cib en SWAB organiseerden het symposium in samenwerking met KNMvD, KNMG, KNMT, KNMP en ZonMw.

e. De SDA-website

Alle relevante informatie voor betrokkenen over de doelstellingen en samenstelling van de SDA is te vinden op de website. Daarbij is de SDA-site één van de belangrijkste middelen voor de communicatie van de SDA met individuele dierhouders, dierenartsen, belangstellende burgers en consumenten. Alle SDA-publicaties zijn vrij beschikbaar en voor de diverse doelgroepen is er antwoord op veel gestelde vragen.

Naast de Nederlandstalige versie is er ook een Engelstalige versie die regelmatig bezocht wordt door geïnteresseerden uit divers Europese en niet-Europese landen.

Ook worden de activiteiten van de SDA gevolgd via twitter @SDaNieuws

BEOORDELING VAN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT

Op verzoek van de leden van de Tweede Kamer hebben de Staatssecretaris van EZ en de minister van VWS een Commissie van Toezicht ingesteld. De taak van deze Commissie richt zich met name op de beoordeling van de onafhankelijkheid van bestuursleden ten opzichte van belanghebbende groeperingen, het onafhankelijk functioneren van het expertpanel van de SDa, en de onafhankelijkheid in het handelen van de SDa bij het nastreven van volledige transparantie van het gebruik van diergeneesmiddelen en het bevorderen van een verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen.

Conform het instellingsbesluit van de Commissie van Toezicht SDa rapporteert zij over haar bevindingen. Zij hebben geconstateerd dat de SDa op heldere en structurele wijze documenteert hoe de dialoog in het MT en bestuur verloopt over adviezen en conclusies van het expertpanel, en hoe zij omgaat met adviezen van de Raad van Advies. Eventuele aanpassingen in adviezen en conclusies in rapportages van het expertpanel worden goed gemotiveerd en gedocumenteerd. De interacties tussen de verschillende fora binnen de SDa, en tussen de SDa en de Raad van Advies zijn hiermee inzichtelijk geworden. Door implementatie van deze werkwijze in de SDa organisatie is het onafhankelijk functioneren van het expertpanel goed geborgd en de transparante van besluitvorming binnen de SDa als geheel versterkt.

De Commissie van Toezicht concludeert dat de SDa een stabiele organisatie is, waarbij het onafhankelijk functioneren goed geborgd is. De Commissie van Toezicht zal blijven toezien op behoud van deze bereikte resultaten.

MENS EN ORGANISATIE

De SDA is in 2010 opgericht en begonnen als projectorganisatie. In 2012 is de projectorganisatie omgezet in een organisatie met een bureau te Utrecht. Dit alles in het kader van het streven naar een professionele, onafhankelijke organisatie. Haar kernwaarden zijn: onafhankelijk, transparant, wetenschappelijk integer, kostenefficiënt en samenwerkingsgericht. De organisatie kent, naast een bureau te Utrecht, een bestuur, expertpanel, raad van advies waarin de KNMvD en de vier sectoren vertegenwoordigd zijn en een klankbordgroep SDA-expertpanel.

a. Bestuur

Het SDA-bestuur bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en leden. Het ministerie van Economische Zaken en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben elk een waarnemer bij de bestuursvergaderingen.

Het bestuur heeft in 2014 zesmaal vergaderd. Op verzoek van de commissie van toezicht heeft het bestuur eenmaal met de commissie van toezicht vergaderd. De samenstelling van het bestuur vindt u in bijlage 1.

b. SDA-expertpanel

Het SDA-expertpanel bestaat uit vier wetenschappers op het gebied van de humane en veterinaire microbiologie, epidemiologie en farmacie. Zij laten zich ondersteunen door onderzoekers die zich toeleggen op de data-analyse, DG-standaard of beantwoorden specifieke vragen van het panel. Het SDA-expertpanel kwam in 2014 acht keer bijeen. De samenstelling van het expertpanel vindt u in bijlage 2.

c. Raad van Advies (sectorale werkgroepen)

De Raad van Advies (RvA) staat het bestuur van de SDA bij door haar, gevraagd en ongevraagd, te adviseren. De kalver-, pluimvee-, rundvee- en varkenssector, evenals de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), zijn vertegenwoordigd in de RvA. Sinds 2013 beschikt de RvA over een eigen secretaris die de agenda opstelt en zorgt voor de formulering van de adviezen van de raad van advies aan het bestuur. In 2014 kwam de Raad van Advies vijf keer bijeen. In bijlage 3 treft u de samenstelling van deze Raad aan.

d. Klankbordgroep SDa-expertpanel

De vier diersectoren en de KNMvD zijn vertegenwoordigd in de klankbordgroep van het SDa-expertpanel. In 2014 heeft het SDa-expertpanel twee keer gezamenlijk overleg gevoerd met de klankbordgroep over de eerste resultaten van de analyses van het expertpanel.

Daarnaast heeft het expertpanel een- à tweemaal met elke diersector apart overleg gevoerd over de invulling van sector specifieke technische aspecten. In bijlage 4 vindt u de samenstelling van de klankbordgroep SDa-expertpanel.

e. Bureau

Het SDa-bureau bevindt zich in Utrecht aan de Yalelaan en wordt geleid door een directeur. De directeur wordt ondersteund door een medewerker Beleid & Communicatie en twee secretariële medewerkers. De samenstelling van het bureau in 2014 vindt u in bijlage 5.

f. Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht bestaat uit drie leden en ziet namens de staatssecretaris van Economische Zaken en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport toe op de onafhankelijkheid van de SDa. De Commissie heeft in 2014 eenmaal met het SDa-bestuur vergaderd. Voor een overzicht van de samenstelling van de Commissie van Toezicht wordt verwezen naar bijlage 6.

Bijlage 1

In het bestuur hadden in 2014 zitting:

Drs. F.J.M. Werner (voorzitter)

Ir. C.A.C.J. Oomen (secretaris)

Prof. dr. ir. G. van Dijk (penningmeester)

Prof. dr. J.E. Degener

Prof. dr. A.W. Friedrich - vanaf sept. 2014

Prof. dr. A. Pijpers

Mw. prof. dr. ir. A.J. van der Zijpp

Waarnemers: Mw. J.M. van der Kamp (VWS)

Mw. ir. G. van Ingen-ten Brinke (EZ)

Bijlage 2

Het SDA-expertpanel bestond in 2014 uit:

Prof. dr. ir. D.J.J. Heederik, epidemioloog IRAS, UU (voorzitter)

Mw. dr. I.M. van Geijlswijk, apotheker Faculteit Diergeneeskunde, UU

Prof. dr. J.W. Mouton, medisch microbioloog Erasmus MC, Rotterdam

Prof. dr. J. Wagenaar, hoogleraar klinische infectieziekten, UU

Onderzoeker data-analyse mw. dr. M.E.H. Bos - tot 1 maart 2014

Onderzoeker data-analyse mw. dr. J.H. Jacobs - vanaf 1 februari 2014

Onderzoeker DG-standaard mw. drs. F.J. Taverne

Onderzoeker Projecten drs. A. Dorado Garcia - vanaf oktober 2014

Bijlage 3

De Raad van Advies bestond in 2014 uit de volgende leden:

Prof. dr. L.J. Hellebrekers namens de dierenartsen - tot 1 maart 2014

Drs. D.L. Willink, namens de dierenartsen - vanaf 1 maart 2014

A. van Hoof, namens rundveehouderij

E. Hubers, namens pluimveehouderij

Ir. A. van Lenthe a.i., namens de varkenshouderij - tot 1 juli 2014

Mw. drs. I. Jansen, namens varkenshouderij - vanaf 1 juli 2014

H.W.A. Swinkels, namens vleeskalverhouderij

Ir. H. Bekman, secretaris van de Raad van Advies

Bijlage 4

Leden van de klankbordgroep van het SDa-expertpanel:

Ir. H. Bekman, namens de vleeskalverhouderij

T. Duteweerd, namens de varkenshouderij

W. Gijsbers, namens de varkenshouderij

E. de Jonge, namens de pluimveehouderij

Prof. dr. T.J.G.M. Lam, namens de rundveehouderij

Drs. P.H.A. Mölder, namens de vleeskalverhouderij

Mw. dr. L. Schipper, namens de dierenartsen

A. Spieker, namens de pluimveehouderij

Drs. E.B. Visser, namens de dierenartsen

H. Voogd, namens de rundveehouderij

Bijlage 5

Medewerkers van het SDa-bureau:

Mw. dr. H.M.G. van Beers-Schreurs, directeur

Mw. dr. M.A.E. van Hagen, medewerker Beleid & Communicatie

Mw. J. van Velthuisen-van Ravenswaaij, secretariael medewerker

Mw. G.M.M. de Bruin, secretariael medewerker - vanaf 1 juli 2014

Bijlage 6

De Commissie van Toezicht bestaat uit:

Mw. J.F. Snijder-Hazelhoff, voorzitter

Prof. dr. P. Vanthemsche, voorzitter Belgische Boerenbond

Dr. H.A.M. Backx, directeur GGD GHOR Nederland

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2014

Hierna treft u het financiële jaarverslag van de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit over het boekjaar 2014 aan. Het verslag is opgesteld door Zorgaccountants en van een accountantsverklaring voorzien. Het originele en gewaarmerkte rapport is op aanvraag in te zien bij de SDa.

**STICHTING DIERGENEESMIDDELENAUTORITEIT
TE UTRECHT**

Jaarrapport 2014
d.d. 10 maart 2015

INHOUDSOPGAVE

Pagina

ACCOUNTANTSVERSLAG

1	Opdracht	2
2	Algemeen	2
3	Resultaat	3

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2014	5
2	Exploitatierekening over 2014	7
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8
4	Toelichting op de balans per 31 december 2014	10
5	Toelichting op de exploitatierekening over 2014	12

OVERIGE GEGEVENS

1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	15
---	---	----

BIJLAGE

1	Specificatie exploitatierekening ten opzichte van de begroting 2013	17
---	---	----

ACCOUNTANTSVERSLAG

Aan het bestuur van
Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit
Yalelaan 114
3584 CM Utrecht

MP/12987.01

Bilthoven, 10 maart 2015

Geachte bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over het boekjaar 2014 met betrekking tot uw stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2014 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 471.540 en de exploitatierekening sluitende met een resultaat van € -, gecontroleerd.

Voor de controleverklaring verwijzen wij u naar het hoofdstuk "Overige gegevens" op pagina 15 van dit rapport.

2 ALGEMEEN

2.1 Bestuur

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de navolgende personen:

drs. F.J.M. Werner, voorzitter
Prof. dr. ir. A.J. van der Zijpp
Prof. dr. ir. G. van Dijk
Prof. dr. A. Pijpers
Prof. dr. J.E. Degener
Ir. C.A.C.J. Oomen
Prof. dr. A.W. Friedrich

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

3 RESULTAAT

	2014		2013	
	€	%	€	%
Opbrengsten				
Subsidie/bijdragen	850.829	81,1	900.818	100,0
Extra subsidie	198.959	18,9	-	-
Totale praktijkopbrengst	1.049.788	100,0	900.818	100,0
Lasten				
Bestuur	53.276	5,1	55.538	6,2
Huisvestingskosten	28.747	2,7	24.795	2,8
Expertpanel	407.730	38,8	386.098	42,9
Bureaunkosten	439.577	41,9	200.963	22,2
	929.330	88,5	667.394	74,1
Bedrijfsresultaat	120.458	11,5	233.424	25,9
Financiële baten en lasten				
Financieringsbaten	3.148	0,3	956	0,1
Resultaat voor bestemming	123.606	11,8	234.380	26,0
Mutatie bestemmingsreserve	-	-	-	-
Expertpanel	-	-	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	123.606	11,8	234.380	26,0
Te verrekenen/terug te betalen subsidie	-123.606	-11,8	-234.380	-26,0
Resultaat	-	-	-	-

Tot het verstrekken van nadere toelichtingen zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

De ZorgAccountants

drs. E.J.W. van Hammersveld RA

JAARREKENING

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2014
(voor resultaatverdeling)

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa (1)				
Overige vorderingen en overlopende activa		252.628		162.905
Liquide middelen (2)		218.912		303.972
		<u>471.540</u>		<u>466.877</u>

	31 december 2014		31 december 2013	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Kortlopende schulden en overlopende passiva		(3)		
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	7.898		7.191	
Overige schulden en overlopende passiva	<u>463.642</u>		<u>459.686</u>	
		471.540		466.877
			<u>471.540</u>	<u>466.877</u>

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

2 EXPLOITATIEREKENING OVER 2014

		2014		2013	
		€	€	€	€
Opbrengsten					
Subsidie/bijdragen	(4)	850.829		900.818	
Extra subsidie	(5)	198.959		-	
			1.049.788		900.818
Lasten					
Bestuur	(6)	53.276		55.538	
Huisvestingskosten	(7)	28.747		24.795	
Expertpanel	(8)	407.730		386.098	
Bureaunkosten	(9)	439.577		200.963	
			929.330		667.394
Bedrijfsresultaat					
			120.458		233.424
Financiële baten en lasten	(10)		3.148		956
Resultaat voor bestemming					
			123.606		234.380
Mutatie bestemmingsreserve Expertpanel			-		-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening					
			123.606		234.380
Te verrekenen/terug te betalen subsidie	(11)		-123.606		-234.380
Resultaat					
			-		-

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Activiteiten

De stichting heeft ten doel:

- a. het streven naar volledige transparantie van het geneesmiddelengebruik bij dieren in de gehele keten;
- b. het bevorderen van een verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen, en voorts al het geen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor een specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Wijziging rubricering

In de exploitatierekening zijn enige posten in onderdeel 8. Bureaunkosten ten opzichte van 2013 op een andere wijze gepresenteerd. De vergelijkende cijfers 2013 zijn hierop aangepast. De wijziging heeft geen invloed op het resultaat en het eigen vermogen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Schulden en overlopende passiva

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is bepaald.

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

ACTIVA

VLOTTENDE ACTIVA

1. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Overige vorderingen en overlopende activa		
Subsidie, Ministerie van Economische Zaken	85.083	90.082
Subsidie, Productschappen Pluimvee en Eieren, Vee en Vlees, Zuivel	68.066	72.064
Subsidie, Ministerie van Economische Zaken inzake Onderzoek: Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica	99.479	-
Overige vorderingen	-	759
	<u>252.628</u>	<u>162.905</u>

Dit betreft het nog te ontvangen deel van de toegezegde subsidie.

2. Liquide middelen

Rabobank	11.446	5.876
Rabobank bedrijfsspaarrekening	207.416	298.096
Tussenrekening pin/chip	50	-
	<u>218.912</u>	<u>303.972</u>

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

PASSIVA

3. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffingen	7.898	7.191
	<u>7.898</u>	<u>7.191</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Accountantskosten	5.000	5.000
Vacatiegelden	8.604	10.205
Huisvestingskosten	28.747	25.164
Kosten vervoermiddelen	75	27
Expertpanel, Inhuur experts	190.776	137.896
Onderzoek: Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica	99.479	-
Bankrente en -kosten	48	39
Overige algemene kosten	546	5.182
Reservering vakantiegeld	6.762	2.431
Te verrekenen/terug te betalen subsidie	123.605	273.742
	<u>463.642</u>	<u>459.686</u>

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING OVER 2014

	2014	2013
	€	€
4. Subsidie/bijdragen		
Subsidie, Ministerie van Economische Zaken	425.414	450.408
Productschappen Pluimvee en Eieren, Vee en Vlees, Zuivel	340.332	360.328
KNMvD	85.083	90.082
	<u>850.829</u>	<u>900.818</u>
5. Extra subsidie		
Subsidie, Ministerie van Economische Zaken inzake Onderzoek: Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica	198.959	-

Van het Ministerie van Economische Zaken is in 2014 een extra subsidie toezegging ad € 198.959 ontvangen bestemd voor het onderzoek "Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica". Dit onderzoek dient in de periode 1 december 2014 tot en met 31 december 2015 te worden uitgevoerd.

De kosten van het onderzoek zijn verantwoord onder 8. Expertpanel - Onderzoek en 9. Bureaukosten - Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica.

In 2014 is op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken naast het subsidiebedrag tevens een bedrag van € 25.000 besteed aan het onderzoek "Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica". De niet aangewende € 25.000 zal worden terugbetaald aan Productschappen Pluimvee en Eieren, Vee en Vlees, Zuivel en KNMvD (dit bedrag is verantwoord onder 10. Te verrekenen / terug te betalen subsidie).

6. Bestuur

Bestuurskosten	<u>53.276</u>	<u>55.538</u>
----------------	---------------	---------------

7. Huisvestingskosten

Huur	<u>28.747</u>	<u>24.795</u>
------	---------------	---------------

8. Expertpanel

Inhuur experts	198.575	193.145
Secretaris SDA-expertpanel	5.770	44.398
Klankbordgroep	-	297
Data en Basis tabel	170.764	142.929
Internationale afstemming met experts	7.621	5.329
Onderzoek: jaarlijkse audit / validiteit	25.000	-
	<u>407.730</u>	<u>386.098</u>

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

	2014	2013
	€	€
9. Bureaukosten		
Accountantskosten	5.217	5.759
Loonadministratie	2.136	1.470
Drukwerk	3.715	3.966
Kantoorartikelen	1.258	1.587
Computerkosten	574	1.165
Computerkosten, website	437	8.077
Telefoon	1.205	2.242
Telefoon 0900-nummer	1.223	-
Vertaalkosten	2.431	2.051
Contributies	1.062	1.099
Wervingskosten personeel	-	26
Verzekeringen	11.324	5.371
Vakliteratuur en abonnementen	1.023	-
Congreskosten	2.342	2.081
Salariskosten	200.614	161.110
Vergaderlocaties	3.094	3.115
Internationale afstemming	2.685	369
Representatiekosten	803	1.480
Activiteiten ter verbetering naamsbekendheid	272	-
Audit betrouwbaarheid registratie antibiotica	198.959	-
Overige algemene kosten	-797	-5
	<u>439.577</u>	<u>200.963</u>
10. Financiële baten en lasten		
Financieringsbaten		
Rente bankrekeningen	3.148	956
11. Te verrekenen/terug te betalen subsidie		
Ministerie van Economische Zaken	49.303	117.190
Productschappen Pluimvee en Eieren, Vee en Vlees, Zuivel	59.442	93.752
KNMvD	14.861	23.438
	<u>123.606</u>	<u>234.380</u>

Dit betreft dat deel van de toegezegde subsidies, welke in het betreffende jaar nog niet zijn aangewend. De uitsplitsing per subsidieverstrekker is hierboven weergegeven.

OVERIGE GEGEVENS

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

OVERIGE GEGEVENS

1 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de exploitatierekening over 2014 met de toelichting, waarin is opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven.

Bilthoven, 10 maart 2015
De ZorgAccountants

drs. E.J.W. van Ramersveld RA

BIJLAGE
(GEEN ONDERDEEL UITMAKEND VAN DE JAARREKENING)

Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit te Utrecht

1 SPECIFICATIE EXPLOTATIEREKENING TEN OPZICHTE VAN DE BEGROTING 2014

	Exploitatie 2014 €	Begroting 2014 €	Exploitatie 2013 €
Bestuur			
Bestuurskosten	53.278	59.180	55.538
Huisvesting			
Huur	28.747	30.000	24.795
Expertpanel			
Inhuur experts	198.575	211.688	193.145
Ondersteuning expertpanel bij schrijven rapporten	0	20.000	0
Secretaris SDA expertpanel	5.770	0	44.398
Klankbordgroep	0	0	297
Data en basistabel	170.764	171.125	142.929
Internationale afstemming met experts	7.621	20.000	5.329
Onderzoek: jaarlijkse audit / validiteit	25.000	50.000	0
	407.730	472.813	386.098
Bureaunkosten			
Accountantskosten	5.217	5.000	5.759
Loonadministratie	2.136	1.200	1.470
Juridisch advies / Notaris / KvK	0	10.000	0
Drukwerk	3.715	1.500	3.966
Kantoorartikelen	1.258	2.000	1.587
Hardware - software - automatisering	574	1.500	1.165
Computerkosten, website	437	1.190	8.077
Ontwikkeling huisstijl, inclusief 'flyer' Ned. En Eng-talig	0	20.000	0
Telefonie medewerkers	1.205	1.800	2.242
Telefoon (0900 nummer)	1.223	595	0
Vertaalkosten	2.431	10.000	2.051
Contributies / Lidmaatschappen	1.062	1.000	1.099
Wervingskosten medewerkers	0	0	26
Verzekeringen	11.324	6.500	5.371
Vakliteratuur en abonnementen	1.023	750	0
Cursuskosten / Symposia / Congreskosten	2.342	2.000	2.081
Advisering	0	3.000	0
Personeelsactiviteiten	0	500	0
Salariskosten	200.614	199.075	161.110
Vergaderlocaties	3.094	3.100	3.115
Internationale afstemming	2.685	5.000	369
Reiskosten medewerkers	0	1.000	0
Representatiekosten	803	2.000	1.480
Activiteiten ter verbetering naamsbekendheid	272	10.000	0
Audit betrouwbaarheid registratie anitbiotica	198.959	0	0
Overige algemene kosten	-797	0	-5
	439.577	288.710	200.963
Financieringslasten			
Bankrente en -kosten	-3.148	125	-956
Mutatie bestemmingsreserve Expertpanel			
Mutatie bestemmingsreserve Expertpanel	0	0	0
Totaal	926.182	850.828	666.438

SDa Autoriteit Diergeneesmiddelenautoriteit

Yalelaan114
3584 CM Utrecht
Nederland

Telefoon: 088 – 03 07 222
E-mail: info@autoriteitdiergeneesmiddelen.nl
www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl

Jaarverslag 2014

©Autoriteit Diergeneesmiddelen, 2015
Vermenigvuldiging is toegestaan onder voorwaarde van bronvermelding